

*Obyčejní Afghánci prochází okolo nástěnné malby **Ašrafa Ghaního** na mezinárodním letišti v Kábulu*

Autor: Richard Hanania

Zatímco v Bidenově kabinetu se řeší, jak dál v Afghánistánu, mnozí stále naléhavěji varují, že by Spojené státy neměly nechat tamější vládu napospas. Tálibán dodržuje svůj závazek, že po celý rok nebude útočit na americké síly a slíbil, že v případě stažení amerických vojsk nedovolí teroristům, aby si v zemi vybudovali své základny.

S ohledem na tyto skutečnosti si zastánci setrvání v zemi stále jasněji uvědomují, že jejich argumenty nikdy nebyly chatrnější, a tak se více a více obracejí na morální výzvy. Co by se stalo s afghánskou vládou, kdyby USA odešly?

Aby tyto argumenty fungovaly, musela by však být afghánská vláda Tálibán morálně převyšovat a být schopna zajistit svým lidem lepší budoucnost. To ale není podepřeno skoro žádnými přesvědčivými důkazy.

Talibán je podle všeho méně zkorumpovaný než lidé, které Amerika brání. Jak je to možné? Válka v Afghánistánu stála USA přes dva biliony dolarů, které putovaly na boj s Tálibánem,

pomoc kábulské vládě i rekonstrukční projekty. Kolik na válku vydává Tálibán? Oficiální čísla neexistují, ale podle jedné zprávy byly jeho příjmy za fiskální rok končící březnem 2020 **1,6 miliardy dolarů. Tálibán je schopen získat a udržet území proti obrovské přesile, protože jsou lépe organizovaní a mají lepší morálku.**

To ostatně nepopírají ani představitelé afghánské vlády. Podle někdejšího guvernéra provincie Kandahár **Tooryalaie Wesi** se mu občané svěřili, že za vlády Tálibánu „stačilo směnárníkům peněz zakrýt své zboží přehozem“, když odcházeli na modlitby, protože „lidé věděli, že právo bude uplatňováno“. Když pak „Tálibán zakázal pěstování máku na opium, mohl dodržování zákazu „kontrolovat mulla Omar svým slepým okem““. **Za americké okupace se produkce drog vymkla veškeré kontrole a viníky je třeba hledat i v nejvyšších patrech afghánské vlády.**

Doklady kompetentnosti Tálibánu ve srovnání s beznadějně zkorumpovanou vládou se objevují znovu a znovu. Řidič **vezoucí náklad brambor na dálnici č. 1** se nedávno nechal slyšet, že zatímco Talibánu stačilo zaplatit jednorázový poplatek ve výši asi 75 dolarů, vládní síly po něm na 12 různých stanovištích (na jedné silnici) chtěly pokaždé až 37 dolarů – to vše navíc s nižší úrovní zajišťované bezpečnosti.

Podle *New York Times* už od prvních dní americké invaze „povstalci využívají korupce a zvůle Američany dosazené afghánské vlády a staví se do role zastánců spravedlnosti a afghánské tradice, což jim zajišťuje podporu a oblibu u mnoha Afghánců, hlavně na venkově.“

I když Západ Tálibán právem kritizuje za porušování lidských práv, i afghánská vláda má na svých rukou hodně krve. Tajné jednotky popravují ve zkrácených procesech s chatrným odůvodněním i mladistvé obviněné. **A přestože Tálibán je podezřelý z vedení kampaně systematického vraždění osobností občanské společnosti, nově se objevily věrohodné zprávy, že afghánská vláda tajně nechává vraždit lidi, kteří otevřeně podporují smíření a konec války.**

Za války se do země vrátil také zvyk *bacha bazi*, při kterém chlapci tančí pro a jsou sexuálně zneužívání staršími muži. Tálibán jej **postavil mimo zákon**, protože odporuje právu šaría. V roce 2015 bylo *bacha bazi* podle všeho ve velkém rozšířeno mezi afghánskými policisty i vojáky a **američtí vojáci dostali rozkaz toto chování ignorovat**. Afghánská vláda tuto praxi zakázala až v roce 2017. Znechucení z tohoto chování také podle mnohých **stálo u vzestupu** mully Omara k moci: obyvatelé hlavně na jihu země už byli natolik roztrpčení vojenskými veliteli, kteří znásilňovali jejich nedospělé syny, že rádi podpořili Tálibán s jeho účinným, třebaže tvrdým pojetím spravedlnosti.

Tálibán vynucoval přísnou podobu práva šaría, často velmi krutou vůči ženám a náboženským menšinám. Přesto se těšil značné podpoře obyvatelstva, kterému poskytoval zdání bezpečného života a navíc skoncoval s utlačováním místními vojenskými veliteli, nezřídka ještě horším než tálibánská nadvláda. A právě tito vojenští samovládci zaujali vysoké posty v řadách kábulského loutkového režimu.

Ve válce mezi afghánskou vládou a Tálibánem není ani jedna stran natolik morální, aby to stálo za prolitou americkou krev na jejich obranu. Tálibán je ale přinejmenším dost schopný, aby dokázal fungovat a stát bez opory. Národně bezpečnostní argumenty pro setrvání v Afghánistánu byly chatrné od počátku, ty morální se pak opírají o zkreslování skutečné podoby kábulské vlády. **Pád Kábulu je tak popisován jako „nejhorší možný scénář“ v případě stažení amerických sil ze země, pro mnoho Afghánců to ale naopak může být vysvobození.**

Úvaha Richarda Hanania *Corruption, Murder, Pederasty: The Afghan Government Is Not Worth Fighting For* vyšla na stránkách *American Conservative* 5. března 2021.